

Το κείμενο αυτό αποτελεί απλώς εργαλείο τεκμηρίωσης και δεν έχει καμία νομική ισχύ. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν φέρουν καμία ευθύνη για το περιεχόμενό του. Τα αυθεντικά κείμενα των σχετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των προοιμίων τους, είναι εκείνα που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι διαθέσιμα στο EUR-Lex. Αυτά τα επίσημα κείμενα είναι άμεσα προσβάσιμα μέσω των συνδέσμων που περιέχονται στο παρόν έγγραφο

► **B****ΟΔΗΓΙΑ 94/33/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

της 22ας Ιουνίου 1994

για την προστασία των νέων κατά την εργασία

(ΕΕ L 216 της 20.8.1994, σ. 12)

Τροποποιείται από:

Επίσημη Εφημερίδα

		αριθ.	σελίδα	ημερομηνία
► <u>M1</u>	Οδηγία 2007/30/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2007	L 165	21	27.6.2007
► <u>M2</u>	Οδηγία 2014/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014	L 65	1	5.3.2014
► <u>M3</u>	Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1243 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019	L 198	241	25.7.2019

Διορθώνεται από:

- **C1** Διορθωτικό ΕΕ L 304 της 24.11.2022, σ. 104 (94/33/ΕΚ)

ΟΔΗΓΙΑ 94/33/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 22ας Ιουνίου 1994****για την προστασία των νέων κατά την εργασία**

ΤΜΗΜΑ Ι

*Άρθρο 1***Αντικείμενο**

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να απαγορεύσουν την εργασία των παιδιών.

Μεριμνούν, υπό τους όρους που προβλέπει η παρούσα οδηγία, ώστε η ελάχιστη ηλικία από την οποία επιτρέπεται η απασχόληση ή εργασία να μην είναι κατώτερη από την ηλικία κατά την οποία λήγει η σχολική υποχρέωση πλήρους χρόνου που επιβάλλει η εθνική νομοθεσία ή, οπωσδήποτε, από την ηλικία των 15 ετών.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η εργασία των εφήβων να υπόκειται σε αυστηρές ρυθμίσεις και να προστατεύεται υπό τους όρους που προβλέπει η παρούσα οδηγία.

3. Γενικά, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι εργοδότες να εξασφαλίζουν στους νέους συνθήκες εργασίας προσαρμοσμένες στην ηλικία τους.

Φροντίζουν να προστατεύουν τους νέους από την οικονομική εκμετάλλευση και από κάθε είδος εργασίας που ενδέχεται να βλάψει την ασφάλεια, την υγεία ή τη φυσική, την ψυχολογική, την ηθική ή την κοινωνική τους ανάπτυξη ή να θέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή τους.

*Άρθρο 2***Πεδίο εφαρμογής**

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών που έχει σύμβαση εργασίας ή σχέση εργασίας οριζόμενη από το ισχύον δίκαιο κράτους μέλους ή/και υπαγόμενη στο ισχύον δίκαιο κράτους μέλους.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να προβλέπουν ότι η παρούσα οδηγία δεν ισχύει, εντός των ορίων και υπό τους όρους που ορίζουν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, για τις περιστασιακές ή σύντομης διάρκειας εργασίες που αφορούν:

α) την παροχή οικιακής εργασίας σε ιδιωτικό νοικοκυριό ή

β) εργασία που θεωρείται ότι δεν βλάπτει, δεν ζημιώνει και δεν είναι επικίνδυνη για τους νέους στην οικογενειακή επιχείρησή.

▼B*Άρθρο 3***Ορισμοί**

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- α) νέος: κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1·
- β) παιδί: κάθε νέος ο οποίος δεν έχει φθάσει το 15ο έτος της ηλικίας ή υπόκειται ακόμη στη σχολική υποχρέωση πλήρους χρόνου την οποία επιβάλλει η εθνική νομοθεσία·
- γ) έφηβος: κάθε νέος ηλικίας τουλάχιστον 15 ετών και κάτω των 18 ετών, ο οποίος έχει παύσει να υπόκειται στην υποχρέωση της σχολικής υποχρέωσης πλήρους χρόνου την οποία επιβάλλει η εθνική νομοθεσία·
- δ) ελαφρά εργασία: οποιαδήποτε εργασία που εκ της φύσεως των λειτουργιών τις οποίες περιέχει και των ειδικών συνθηκών υπό τις οποίες αυτή εκτελείται:
  - i) δεν είναι ικανή να βλάψει την ασφάλεια, την υγεία ή την ανάπτυξη των παιδιών και
  - ii) ως εκ της φύσεώς της, δεν αποβαίνει εις βάρος της τακτικής σχολικής φοίτησής τους, της συμμετοχής τους σε προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού ή επαγγελματικής κατάρτισης εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή, ή της ικανότητάς τους να ωφελούνται από την εκπαίδευση που τους παρέχεται·
- ε) χρόνος εργασίας: η χρονική περίοδος παρουσίας του νέου στην εργασία, στη διάθεση του εργοδότη και κατά την άσκηση της δραστηριότητάς ή των καθηκόντων του, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές·
- στ) περίοδος ανάπαυσης: κάθε χρονική περίοδος εκτός χρόνου εργασίας.

*Άρθρο 4***Απαγόρευση της εργασίας των παιδιών**

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ώστε να απαγορεύεται η εργασία των παιδιών.
2. Λαμβανομένων υπόψη των στόχων του άρθρου 1, τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να προβλέπουν ότι η απαγόρευση της εργασίας των παιδιών δεν ισχύει:
  - α) για τα παιδιά τα οποία ασκούν τις δραστηριότητες στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 5·
  - β) για τα παιδιά ηλικίας τουλάχιστον 14 ετών τα οποία εργάζονται στα πλαίσια συστήματος εναλλάξ κατάρτισης ή πρακτικής άσκησης σε επιχείρηση, εφόσον η εργασία αυτή επιτελείται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζει η αρμόδια αρχή·

▼B

- γ) για τα παιδιά ηλικίας τουλάχιστον 14 ετών τα οποία εκτελούν ελαφρές εργασίες εκτός από εκείνες που εμπίπτουν στο άρθρο 5· πάντως, ορισμένες ελαφρές εργασίες, εκτός από εκείνες οι οποίες εμπίπτουν στο άρθρο 5 μπορούν να επιτελούνται από τα παιδιά ήδη από 13ο έτος της ηλικίας τους, επί περιορισμένο αριθμό ωρών εβδομαδιαίως και για ορισμένες κατηγορίες εργασιών, που καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία.
3. Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση της ευχέρειας της παραγράφου 2 στοιχείο γ) καθορίζουν, τηρουμένων των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, τους όρους εργασίας που συνδέονται με τις εν λόγω ελαφρές εργασίες.

*Άρθρο 5***Πολιτιστικές ή συναφείς δραστηριότητες**

1. Η πρόσληψη παιδιών, προκειμένου να ασκήσουν δραστηριότητες πολιτιστικής, καλλιτεχνικής, αθλητικής ή διαφημιστικής φύσεως, προϋποθέτει τη λήψη προηγούμενης άδειας χορηγούμενης από την αρμόδια αρχή για ατομικές περιπτώσεις.
2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, τις συνθήκες εργασίας των παιδιών στις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 1, καθώς και τις λεπτομέρειες εφαρμογής της διαδικασίας^ προηγούμενης άδειας, υπό τον όρο ότι οι δραστηριότητες:
- i) δεν είναι ικανές να βλάψουν την ασφάλεια, την υγεία ή την ανάπτυξη των παιδιών και
  - ii) ως εκ της φύσεώς τους, δεν αποβαίνουν εις βάρος της τακτικής σχολικής φοίτησής τους, της συμμετοχής τους σε προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού ή επαγγελματικής κατάρτισης εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή, ή της ικανότητάς τους να ωφελούνται από την εκπαίδευση που τους παρέχεται.
3. ►C1 Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, και για τα παιδιά που έχουν φθάσει το 13ο έτος της ηλικίας, ◄ τα κράτη μέλη δύνανται, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να επιτρέπουν, υπό τους όρους τους οποίους ορίζουν, την απασχόληση παιδιών για να ασκούν πολιτιστικής, καλλιτεχνικής, αθλητικής ή διαφημιστικής φύσεως δραστηριότητες.
4. Τα κράτη μέλη που διαθέτουν ειδικό σύστημα έγκρισης για τα πρακτορεία και τα μανεκέν όσον αφορά τις δραστηριότητες των παιδιών μπορούν να διατηρήσουν αυτό το σύστημα.

ΤΜΗΜΑ II

*Άρθρο 6***Γενικές υποχρεώσεις του εργοδότη**

1. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 4 παράγραφος 1, ο εργοδότης λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία της ασφάλειας ή της υγείας των νέων, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τους ειδικούς κινδύνους οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1.
2. Ο εργοδότης εφαρμόζει τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1, βάσει αξιολόγησης των κινδύνων που υπάρχουν για τους νέους και συνδέονται με την εργασία τους.

▼B

Η αξιολόγηση πρέπει να γίνεται προτού αρχίσουν οι νέοι την εργασία τους και σε κάθε σημαντική μεταβολή των συνθηκών εργασίας και πρέπει να καλύπτει ιδίως τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) τον εξοπλισμό και τη διαρρύθμιση του χώρου εργασίας και της θέσης εργασίας·
- β) τη φύση, το βαθμό και τη διάρκεια της έκθεσης στους φυσικούς, βιολογικούς ή χημικούς παράγοντες·
- γ) τη διαρρύθμιση, την επιλογή και τη χρήση εξοπλισμού εργασίας, ιδίως παραγόντων, μηχανών, συσκευών και μηχανημάτων, καθώς και το χειρισμό τους·
- δ) την οργάνωση των εργασιακών διαδικασιών και της διεξαγωγής της εργασίας, καθώς και την αλληλεπίδρασή τους (οργάνωση της εργασίας)·
- ε) το βαθμό κατάρτισης και πληροφόρησης των νέων.

Εάν αυτή η αξιολόγηση αποκαλύψει την ύπαρξη κινδύνων για την ασφάλεια, τη σωματική ή πνευματική υγεία ή την ανάπτυξη των νέων, πρέπει να εξασφαλίζεται η δωρεάν αξιολόγηση και παρακολούθηση της υγείας των νέων, με τον κατάλληλο τρόπο, κατά τακτικά χρονικά διαστήματα, υπό την επιφύλαξη της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Η δωρεάν παρακολούθηση και αξιολόγηση της υγείας είναι δυνατό να υπάγεται σε εθνικό σύστημα υγείας.

3. Ο εργοδότης ενημερώνει τους νέους σχετικά με τους ενδεχόμενους κινδύνους και με όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την ασφάλεια και για την υγεία των νέων.

Προς τούτους, ο εργοδότης ενημερώνει τους νόμιμους αντιπροσώπους των παιδιών σχετικά με τους ενδεχόμενους κινδύνους και με όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την ασφάλεια και για την υγεία των παιδιών.

4. Ο εργοδότης συνεργάζεται με τις αναφερόμενες στο άρθρο 7 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης, στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και τον έλεγχο των όρων ασφάλειας και υγείας που ισχύουν για την εργασία των νέων.

*Άρθρο 7***Ευάλωτη φύση των νέων — Απαγορεύσεις εργασίας**

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι νέοι να προστατεύονται από τους ειδικούς κινδύνους τους οποίους διατρέχει η ασφάλεια, η υγεία και η ανάπτυξή τους, οι οποίοι απορρέουν από την έλλειψη πείρας, από την έλλειψη της επίγνωσης των υφιστάμενων ή δυνητικών κινδύνων, ή από την όχι ακόμα ολοκληρωμένη ανάπτυξή τους.

2. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 4 παράγραφος 1, απαγορεύουν την εργασία των νέων για εργασίες:

- α) που υπερβαίνουν αντικειμενικά τις φυσικές ή ψυχολογικές ικανότητές τους·

▼ B

- β) που συνεπάγονται επιβλαβή έκθεσή τους σε παράγοντες τοξικούς ή καρκινογόνους, ή που προκαλούν κληρονομικές γενετικές αλλοιώσεις ή που έχουν ολέθρια επίδραση στο έμβρυο κατά την κυοφορία ή άλλη χρόνια επιβλαβή επίπτωση στον άνθρωπο·
- γ) που συνεπάγονται επιβλαβή έκθεσή τους σε ακτινοβολίες·
- δ) που παρουσιάζουν κινδύνους ατυχήματος, τους οποίους πιθανολογείται ότι οι νέοι δεν μπορούν να εντοπίσουν ή να προλάβουν, λόγω έλλειψης της αισθήσεως του κινδύνου ή λόγω έλλειψης πείρας ή έλλειψης κατάρτισης ή
- ε) που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία λόγω υπερβολικά χαμηλών ή υψηλών θερμοκρασιών ή λόγω θορύβων ή κραδασμών.

Μεταξύ των εργασιών που είναι ικανές να προκαλέσουν ειδικούς κινδύνους για τους νέους, κατά την έννοια της παραγράφου 1, περιλαμβάνονται, ιδίως:

- οι εργασίες που συνεπάγονται επιβλαβή έκθεσή τους στους φυσικούς, βιολογικούς και χημικούς παράγοντες που αναφέρονται στο παράρτημα σημείο I και
- οι διαδικασίες και εργασίες που αναφέρονται στο παράρτημα σημείο II.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να επιτρέπουν, για τους έφηβους, παρεκκλίσεις από την παράγραφο 2, εφόσον είναι απαραίτητες για την επαγγελματική κατάρτιση των εφήβων και υπό τον όρο ότι εξασφαλίζεται η προστασία της ασφάλειας και της υγείας τους εκ του γεγονότος ότι οι εργασίες εκτελούνται υπό την επίβλεψη αρμόδιου προσώπου κατά την έννοια του άρθρου 7 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ και υπό τον όρο ότι διασφαλίζεται η προστασία την οποία παρέχει η ίδια οδηγία.

ΤΜΗΜΑ III

*Άρθρο 8***Χρόνος εργασίας**

1. Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση της δυνατότητας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ) λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα για τον περιορισμό του χρόνου εργασίας των παιδιών:

- α) σε 8 ώρες ημερησίως και σε 40 ώρες εβδομαδιαίως για τα παιδιά που παρακολουθούν πρόγραμμα εναλλάξ κατάρτισης ή πρακτικής άσκησης σε επιχείρηση·
- β) σε 2 ώρες ανά ημέρα φοίτησης και σε 12 ώρες εβδομαδιαίως για τις εργασίες που εκτελούνται κατά τη σχολική περίοδο και εκτός ωρών σχολικής διδασκαλίας, στο βαθμό που οι εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές δεν το απαγορεύουν.

Σε καμία περίπτωση ο ημερήσιος χρόνος εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 7 ώρες· το όριο αυτό δύναται να αυξάνεται στις 8 ώρες για τις περιπτώσεις παιδιών που έχουν φθάσει το 15ο έτος της ηλικίας·

▼ B

γ) σε 7 ώρες ημερησίως και σε 35 ώρες εβδομαδιαίως για τις εργασίες που εκτελούνται σε περίοδο σχολικών διακοπών διάρκειας τουλάχιστον μιας εβδομάδος· αυτά τα όρια δύνανται να αυξάνονται στις 8 ώρες ημερησίως και σε 40 ώρες εβδομαδιαίως για τις περιπτώσεις παιδιών που έχουν φθάσει το 15ο έτος της ηλικίας·

δ) σε 7 ώρες ημερησίως και σε 35 ώρες εβδομαδιαίως για τις περιπτώσεις ελαφρών εργασιών που εκτελούνται από παιδιά που έχουν παύσει να υπόκεινται στην υποχρέωση της σχολικής φοίτησης πλήρους χρόνου την οποία επιβάλλει η εθνική νομοθεσία.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να περιορίσουν το χρόνο εργασίας των εφήβων σε 8 ώρες ημερησίως και σε 40 εβδομαδιαίως.

3. Ο χρόνος που αφιερώνει στην κατάρτισή του ο νέος που εργάζεται στα πλαίσια ενός συστήματος εναλλάξ θεωρητικής ή/και πρακτικής κατάρτισης ή πρακτικής άσκησης σε επιχείρηση συνυπολογίζεται στο χρόνο εργασίας.

4. Όταν ο νέος απασχολείται από περισσότερους εργοδότες, οι ημέρες εργασίας και οι ώρες εργασίας που πραγματοποιεί αθροίζονται.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να επιτρέπουν παρεκκλίσεις από την παράγραφο 1 στοιχείο α) και από την παράγραφο 2, είτε κατ' εξαίρεση είτε όπου αντικειμενικοί λόγοι το δικαιολογούν.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, τους όρους, τα όρια και τις λεπτομέρειες εφαρμογής αυτών των παρεκκλίσεων.

*Άρθρο 9***Νυκτερινή εργασία**

1. α) Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση της δυνατότητας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ) λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την απαγόρευση της εργασίας των παιδιών μεταξύ των ωρών 20:00 και 06:00.

β) Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την απαγόρευση της εργασίας των εφήβων μεταξύ των ωρών 22:00 και 06:00 ή μεταξύ 23:00 και 07:00.

2. α) Τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να επιτρέπουν την εργασία των εφήβων κατά την περίοδο απαγόρευσης της νυκτερινής εργασίας που ορίζεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) για συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας.

Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα δέοντα μέτρα ώστε ο έφηβος να επιτηρείται από ενήλικα, εφόσον τούτο απαιτείται για λόγους προστασίας του εφήβου.

β) Σε περίπτωση εφαρμογής του στοιχείου α), απαγορεύεται η εργασία μεταξύ των ωρών 00:00 και 04:00.

▼ B

Πάντως, τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή της κανονιστικής οδού, να επιτρέπουν την εργασία των εφήβων κατά την περίοδο απαγόρευσης της νυκτερινής εργασίας στις κατωτέρω περιπτώσεις, εφόσον το δικαιολογούν αντικειμενικοί λόγοι και υπό τον όρο ότι, αντισταθμιστικώς, χορηγείται η δέουσα ανάπαυση στους εφήβους και ότι δεν θίγονται οι στόχοι του άρθρου 1:

- εργασίες που εκτελούνται στο ναυτιλιακό ή τον αλιευτικό τομέα,
- εργασίες που εκτελούνται στα πλαίσια των ενόπλων δυνάμεων ή της αστυνομίας,
- εργασίες που εκτελούνται στα νοσοκομεία ή σε παρόμοια ιδρύματα,
- δραστηριότητες πολιτιστικής, καλλιτεχνικής, αθλητικής ή διαφημιστικής φύσεως.

3. Πριν από την ενδεχόμενη τοποθέτησή τους σε νυκτερινή εργασία και, εν συνεχεία, κατά τακτικά χρονικά διαστήματα, παρέχεται στους εφήβους δωρεάν αξιολόγηση της υγείας τους και των ικανοτήτων τους, εκτός αν η εργασία τους κατά την απαγορευμένη περίοδο εργασίας αποτελεί εξαίρεση.

*Άρθρο 10***Περίοδος ανάπαυσης**

1. α) Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση της δυνατότητας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ) λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, για κάθε περίοδο 24 ωρών, τα παιδιά να δικαιούνται ελάχιστης ανάπαυσης 14 συνεχόμενων ωρών.

β) Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ώστε, ανά περίοδο 24 ωρών, οι έφηβοι να δικαιούνται ελάχιστη ανάπαυση 12 συνεχόμενων ωρών.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ώστε, ανά περίοδο 7 ημερών:

- τα παιδιά τα οποία έκαναν χρήση της δυνατότητας στην οποία αναφέρεται το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ) και
- οι έφηβοι

να δικαιούνται ελάχιστη ανάπαυση δύο συναπτόν, ει δυνατόν, ημερών.

Όταν τεχνικοί ή οργανωτικοί λόγοι το δικαιολογούν, η ελάχιστη ανάπαυση μπορεί να μειωθεί, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 36 συνεχόμενων ωρών.

Η ελάχιστη περίοδος ανάπαυσης που προβλέπεται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο περικλείει, καταρχήν, την Κυριακή.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να προβλέπουν ότι οι ελάχιστες χρονικές περίοδοι αναπαύσεως που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 μπορούν να διακόπτονται στις περιπτώσεις δραστηριοτήτων που χαρακτηρίζονται από αποσπασματικές περιόδους ημερήσιας εργασίας ή από ημερήσια εργασία σύντομης διάρκειας.

▼B

4. Τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να προβλέπουν για τους εφήβους παρεκκλίσεις από την παράγραφο 1 στοιχείο β) και από την παράγραφο 2 στις κατωτέρω περιπτώσεις, εφόσον το δικαιολογούν αντικειμενικοί λόγοι και υπό τον όρο ότι, αντισταθμιστικώς, παρέχεται στους εφήβους η δέουσα ανάπαυση και ότι δεν θίγονται οι στόχοι του άρθρου 1:

- α) εργασίες που εκτελούνται στο ναυτιλιακό ή τον αλιευτικό τομέα·
- β) εργασίες που εκτελούνται στα πλαίσια των ενόπλων δυνάμεων ή της αστυνομίας·
- γ) εργασίες που εκτελούνται στα νοσοκομεία ή σε παρόμοια ιδρύματα·
- δ) εργασίες που εκτελούνται στη γεωργία·
- ε) εργασίες που εκτελούνται στον τομέα του τουρισμού ή στον τομέα των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και των καφενείων·
- στ) δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από αποσπασματική ημερήσια εργασία.

*Άρθρο 11***Ετήσια ανάπαυση**

Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση της δυνατότητας που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ) μεριμνούν ώστε, στις σχολικές διακοπές των παιδιών που υπόκεινται στη σχολική υποχρέωση πλήρους χρόνου την οποία επιβάλλει η εθνική νομοθεσία, να περιλαμβάνεται, κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό, μια χρονική περίοδος ελεύθερης πάσης εργασίας.

*Άρθρο 12***Διαλείμματα**

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, σε περίπτωση που η ημερήσια διάρκεια εργασίας υπερβαίνει τις τεσσερισήμισι ώρες, να παρέχεται στους νέους ελάχιστο διάλειμμα τριάντα συνεχών, ει δυνατόν, λεπτών.

*Άρθρο 13***Εργασίες εφήβων σε περίπτωση ανωτέρας βίας**

Τα κράτη μέλη μπορούν, διά της νομοθετικής ή κανονιστικής οδού, να επιτρέπουν παρεκκλίσεις από το άρθρο 8 παράγραφος 2 από το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο β), από το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β) και, όσον αφορά τους εφήβους, από το άρθρο 12 για τις εργασίες που εκτελούνται υπό τις συνθήκες που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, υπό τον όρο ότι οι εργασίες αυτές είναι περιστασιακές και δεν επιδέχονται αναβολή, ότι ενήλικες εργαζόμενοι δεν είναι διαθέσιμοι και ότι, αντισταθμιστικώς, χορηγούνται σ' αυτούς τους εφήβους αντίστοιχες περίοδοι αναπαύσεως εντός προθεσμίας τριών εβδομάδων.

▼ **B**

ΤΜΗΜΑ IV

Άρθρο 14

Μέτρα

Κάθε κράτος μέλος καθορίζει όλα τα αναγκαία μέτρα που θα εφαρμόζονται σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας· τα μέτρα αυτά πρέπει να έχουν συγκεκριμένο και αναλογικό χαρακτήρα.

▼ **M3**

Άρθρο 15

Τροποποιήσεις του παραρτήματος

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 15α που εισάγουν καθαρά τεχνικές τροποποιήσεις στο παράρτημα σε συνάρτηση με την τεχνολογική πρόοδο, την εξέλιξη των διεθνών κανόνων ή προδιαγραφών και την πρόοδο των γνώσεων σχετικά με την προστασία των νέων κατά την εργασία·

Άρθρο 15α

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 15 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο πέντε ετών από τις 26 Ιουλίου 2019. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της πενταετούς περιόδου. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλλουν αντιρρήσεις το αργότερο εντός τριών μηνών πριν από τη λήξη κάθε περιόδου.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 15 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽¹⁾
5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 15 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

⁽¹⁾ EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1·

▼ B*Άρθρο 16***Ρήτρα μη υποβάθμισης**

Μη θιγομένου του δικαιώματος των κρατών μελών να εκπονήσουν, προώθησης της κατάστασης, διαφορετικές διατάξεις περί της προστασίας των νέων, εφόσον οι ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας αυτής τηρούνται, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν συνιστά δικαιολογία για μια υποβάθμιση της γενικής προστασίας των νέων.

*Άρθρο 17***Τελικές διατάξεις**

1. α) Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 22 Ιουνίου 1996 ή βεβαιώνονται, το αργότερο την ημερομηνία αυτή, ότι οι κοινωνικοί εταίροι θεσπίζουν τις αναγκαίες διατάξεις κατόπιν συμφωνίας. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι ανά πάσα στιγμή σε θέση να εγγυηθούν τα επιβαλλόμενα από την παρούσα οδηγία αποτελέσματα.

β) Επί τέσσερα έτη από την ημερομηνία που αναφέρεται στο στοιχείο α), το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να μην εφαρμόζει το άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο β) πρώτο εδάφιο όσον αφορά τη διάταξη σχετικά με τη μέγιστη εβδομαδιαία διάρκεια της εργασίας, καθώς και το άρθρο 8 παράγραφος 2 και το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο β) και παράγραφος 2.

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση για τα αποτελέσματα της παρούσας διάταξης.

Το Συμβούλιο, βάσει των όρων που προβλέπονται στη συνθήκη, αποφασίζει εάν θα πρέπει να παραταθεί η ως άνω περίοδος.

γ) Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

2. Οι διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες της αναφοράς αυτής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που έχουν ήδη θεσπίσει ή που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

▼ M1*Άρθρο 17α***Έκθεση εφαρμογής**

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν ανά πενταετία στην Επιτροπή έκθεση εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, υπό μορφή ειδικού κεφαλαίου της ενιαίας έκθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 17α παράγραφοι 1, 2 και 3 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ και η οποία χρησιμεύει ως βάση για την αξιολόγηση από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 17α της ανωτέρω οδηγίας.

▼ B*Άρθρο 18*

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

▼ B*ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ***Μη εξαντλητικός κατάλογος παραγόντων, διαδικασιών και εργασιών**

(Άρθρο 7 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο)

I. Παράγοντες1. *Φυσικοί παράγοντες:*

α) ιοντίζουσες ακτινοβολίες:

β) εργασία σε περιβάλλον με μεγάλη υπερπίεση, π.χ. θάλαμοι υπό πίεση, καταδύσεις.

2. *Βιολογικοί παράγοντες:***▼ M2**α) Βιολογικοί παράγοντες των ομάδων κινδύνου 3 και 4 κατά την έννοια των σημείων 3 και 4, του δεύτερου εδαφίου, του άρθρου 2 της οδηγίας 2000/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.**▼ B**3. *Χημικοί παράγοντες:***▼ M2**α) ουσίες και μείγματα που πληρούν τα κριτήρια για ταξινόμηση δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες τάξεις κινδύνου και κατηγορίες κινδύνου με μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δηλώσεις επικινδυνότητας:

— οξεία τοξικότητα, κατηγορία 1, 2 ή 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331),

— διάβρωση του δέρματος, κατηγορία 1A, 1B ή 1G (H314),

— εύφλεκτο αέριο, κατηγορία 1 ή 2 (H220, H221),

— εύφλεκτα αερολύματα, κατηγορία 1 (H222),

— εύφλεκτο υγρό, κατηγορία 1 ή 2 (H224, H225),

— εκρηκτικά, κατηγορίες «ασταθή εκρηκτικά», ή εκρηκτικά των υποδιαφάσεων 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 (H200, H201, H202, H203, H204, H205),

— αυτοαντιδρώσες ουσίες και μείγματα τύπου A, B, Γ ή Δ (H240, H241, H242),

— οργανικά υπεροξειδία τύπου A ή B (H240, H241),

— ειδική τοξικότητα στα όργανα-στόχους μετά από μία και μόνη έκθεση, κατηγορία 1 ή 2 (H370, H371),

— ειδική τοξικότητα στα όργανα-στόχους μετά από επαναλαμβανόμενη έκθεση, κατηγορία 1 ή 2 (H372, H373),

⁽¹⁾ Οδηγία 2000/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000, για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία (έβδομη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (ΕΕ L 262 της 17.10.2000, σ. 21).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1).

▼ M2

- ευαισθητοποίηση του αναπνευστικού, υποκατηγορία 1A ή 1B (H334),
- ευαισθητοποίηση του δέρματος, υποκατηγορία 1A ή 1B (H317),
- καρκινογένεση, κατηγορία 1A, 1B ή 2 (H350, H350i, H351),
- μεταλλαξιγένεση γεννητικών κυττάρων, κατηγορία 1A, 1B ή 2 (H340, H341),
- τοξικότητα στην αναπαραγωγή κατηγορία 1A ή 1B (H360, H360F, H360FD, H360Fd, H360D, H360Df).

δ) ουσίες και μείγματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 στοιχείο α) σημείο ii) της οδηγίας 2004/37/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

▼ B

- ε) μόλυβδος και οι ενώσεις του, στο βαθμό που οι εν λόγω παράγοντες μπορούν να απορροφούνται από τον ανθρώπινο οργανισμό·
- στ) αμίαντος.

II. Διαδικασίες και εργασίες**▼ M2**

1. Διαδικασίες και εργασίες που αναφέρονται στο παράρτημα I της οδηγίας 2004/37/EK.

▼ B

2. Εργασίες κατασκευής και χειρισμού μηχανημάτων, πυροτεχνουργημάτων ή διαφόρων αντικειμένων που περιέχουν εκρηκτικά.
3. Εργασίες με άγρια ή δηλητηριώδη ζώα.
4. Εργασίες βιομηχανικής σφαγής ζώων.
5. Εργασίες που συνεπάγονται το χειρισμό εξοπλισμού παραγωγής, αποθήκευσης ή χρήσης συμπεπιεσμένων, υγροποιημένων ή διαλυμένων αερίων.
6. Εργασίες που σχετίζονται με κάδους, δεξαμενές, δοχεία ή φιάλες που περιέχουν τους χημικούς παράγοντες οι οποίοι αναφέρονται στο σημείο I.3.
7. Εργασίες που ενέχουν τον κίνδυνο κατάρρευσης.
8. Εργασίες που ενέχουν κινδύνους από τον ηλεκτρισμό υψηλής τάσης.
9. Εργασίες που ο ρυθμός εκτέλεσής τους καθορίζεται από μηχανήματα και αμείβονται βάσει του αποτελέσματος.

⁽¹⁾ Οδηγία 2004/37/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιγόνους παράγοντες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/EOK του Συμβουλίου) (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 50).